

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ
Кафедра управління державними і корпоративними
фінансами

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни
«ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК
І ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА»

Харків – 2017
Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до

друку на засіданні кафедри управління державними і корпоративними фінансами 16 лютого, протокол № 6.

Методичні вказівки призначено для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання.

Укладачі:

доценти О. О. Коковіхіна,
Д. І. Бойко

Рецензент

доц. О. А. Єрмоленко

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни

*«ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК
І ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА»*

Відповідальний за випуск Коковіхіна О. О.

Редактор Буранова Н. В.

Підписано до друку 28.03.17 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,25. Тираж 30. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

ЗМІСТ

| | |
|--|----|
| Вступ..... | 4 |
| Програма курсу «Центральний банк і грошово-кредитна політика»..... | 5 |
| Методичні вказівки до організації самостійної підготовки студентів до модульного тестування за темами..... | 10 |
| Перелік питань теоретичного характеру для самостійного опрацювання студентами..... | 35 |
| Список літератури..... | 36 |

ВСТУП

Варіативна навчальна дисципліна «Центральний банк і грошово-кредитна політика» пропонується до викладання студентам спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діяльність центрального банку в галузі регулювання грошового обігу в країні та забезпечення стабільності національної грошової одиниці.

Метою викладання навчальної дисципліни «Центральний банк і грошово-кредитна політика» є формування теоретичних і прикладних знань у галузі монетарної політики та функціонування центрального банку, його ролі і місця в проведенні грошово-кредитної політики, забезпечення стійкості національної валюти, стабільності банківської системи, оптимальної організації платіжної системи і динамічного розвитку економіки в умовах ринкових відносин.

Для повного досягнення зазначеної мети необхідною є самостійна робота студентів, яка є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Самостійна робота з даної дисципліни передбачає: вивчення нового матеріалу; поглиблене вивчення обов'язкового матеріалу; вивчення матеріалу з використанням елементів творчості; виконання тестів та навчальних завдань, написання науково-дослідних робіт і головне – виконання курсової роботи.

Виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни забезпечує: системність знань та засобів навчання; володіння розумовими процесами; мобільність і критичність мислення; володіння засобами обробки інформації; розвиток здібності до творчої праці.

ПРОГРАМА КУРСУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК І ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА»

Змістовий модуль 1. Центральний банк: основи його діяльності та регулювання грошового обігу

Тема 1. Виникнення центральних банків, їх задачі та функції

Виникнення емісійних банків. Причини, необхідність і шляхи створення центральних емісійних банків. Організаційно-правові основи центральних банків (ЦБ) провідних країн світу. Поява міждержавних центральних банків. Європейська система центральних банків.

Функції центральних банків держави. Розмежування понять «завдання» та «функції» центрального банку. Головні напрями кожної з функцій центральних банків розвинутих країн. Відображення діяльності центрального банку в його балансі.

Фактори оцінки незалежності центрального банку. Моделі відносин між центральними банками й існуючими галузями влади. Проблема незалежності центрального банку від органів державної влади. Основні фактори, що визначають незалежність центрального банку.

Економічна самостійність Національного банку України. Взаємовідносини НБУ з органами державної влади.

Створення Національного банку України та його статус.

Функції Національного банку України. Об'єктивна зумовленість та економічна доцільність упровадження принципів та функцій НБУ. Значення емісії як монопольної функції центрального банку.

Організаційна та функціональна структура управління Національним банком України.

Органи управління і структура НБУ (функціональна і регіональна). Склад центрального апарату НБУ. Особливості формування Ради НБУ. Фінансове забезпечення діяльності НБУ.

Тема 2. Грошово-кредитна політика та інструменти її реалізації

Мета й особливості грошово-кредитної політики (ГКП). Зміст ГКП центрального банку, її місце і роль у державному регулюванні економіки. Визначення стратегії і тактики грошово-кредитної політики.

Цілі грошово-кредитної політики: стратегічні, проміжні та оперативні. Вплив центрального банку на грошову пропозицію через грошову базу та грошовий мультиплікатор. Взаємозв'язок грошово-кредитної політики з податковою, бюджетною, валютною політикою.

Типи грошово-кредитної політики. Класифікаційні ознаки ГКП та її типи за ступенем обсягу, за можливістю здійснення, за кон'юнктурою ринку.

Цілі грошово-кредитної політики центральних банків провідних країн світу. Головні підходи до вибору інструментів ГКП у сучасній світовій практиці.

Класифікація інструментів ГКП. Показники, на яких ґрунтується грошово-кредитна політика. Властивості, ознаки, сфери застосування ГКП згідно із законом України «Про НБУ». Приклади використання інструментарію ГКП в економічних процесах.

Обов'язкове резервування як інструмент ГКП. Політика обов'язкових резервних вимог.

Сутність та необхідність операцій з купівлі-продажу цінних паперів центральним банком.

Тема 3. Емісія готівки та організація готівкового грошового обігу

Емісія банкнот і роль НБУ в організації готівкового обігу. Монопольне право центрального банку на емісію банкнот і монет. Забезпечення банкнот. Місце готівки в платіжних системах. Емісія єдиної європейської грошової одиниці – євро. Особливості платіжної системи та грошової маси в Україні.

Повноваження НБУ при прогнозуванні готівкового грошового обігу. Національний банк – емісійний банк України.

Роль НБУ в регулюванні готівкового грошового обігу. Переваги обігу депозитних грошей порівняно з обігом готівки. Аналіз стану готівкового грошового обігу, показники та методичні підходи. Розвиток обігу електронних грошей.

Прогнозування касового обігу комерційних банків (КБ). Організація грошового обігу в позабанківській системі. Регулювання готівкового обігу в установах комерційних банків. Касове обслуговування комерційних банків.

Емісійно-касова робота установ Національного банку України. Підкріплення обігових кас регіонів.

Тема 4. Рефінансування комерційних банків

Сутність і види кредитування НБУ діяльності комерційних банків. Економічна сутність кредитних відносин центральних банків з комерційними. Методи рефінансування комерційних банків. Купівля цінних паперів у комерційних банків із зобов'язанням зворотного продажу (операції РЕПО). Світовий досвід рефінансування.

Тема 5. Організація міжбанківських розрахунків

Сутність і класифікація міжбанківських розрахунків. Кореспондентські відносини між банківськими установами. Порядок відкриття кореспондентських рахунків комерційних банків. Контроль за станом кореспондентських рахунків комерційних банків. Еволюція міжбанківських розрахунків в Україні.

Основи створення і функціонування платіжної системи в Україні. Організація здійснення розрахунків через систему електронних платежів НБУ. Моделі міжбанківських розрахунків через консолідований коррахунок. Перспективи розвитку міжбанківських розрахунків в Україні.

Змістовий модуль 2. Обслуговування, регулювання та нагляд за комерційними банками, особливі повноваження НБУ

Тема 6. Національний банк України – фінансовий агент уряду

Обслуговування внутрішнього державного боргу.

Розвиток кредитних відносин НБУ з урядом. Центральний банк – фінансовий агент уряду з обслуговування внутрішнього державного боргу. Роль НБУ на первинному ринку державних цінних паперів. Регулятивна і контрольна функція НБУ на ринку державних цінних паперів.

Обслуговування державного зовнішнього боргу. Роль НБУ у процесі обслуговування зовнішнього боргу країни. Кредити, які отримує Національний банк від міжнародних фінансово-кредитних організацій.

Касове виконання Державного бюджету. Розвиток системи касового виконання Державного бюджету в Україні. Касове виконання Державного бюджету через казначейську систему. Роль НБУ у здійсненні касового виконання Державного бюджету.

Тема 7. Валютна політика, валютне регулювання і контроль

Валютна політика як основа валютного регулювання і контролю. Економічна сутність і необхідність валютного регулювання. Становлення системи валютного регулювання в Україні. Основні повноваження НБУ як головного органу валютного регулювання.

Становлення системи валютного регулювання в Україні.

Валютні обмеження. Регулювання НБУ поточних валютних операцій. Регулювання НБУ валютних операцій, що пов'язані з рухом капіталу. Економічні нормативи НБУ, що регламентують відкриту валютну позицію комерційних банків.

Класифікація і характеристика методів валютного регулювання. Класифікація і характеристика методів регулювання валютного курсу. Курсова політика Національного банку. Формування золотовалютного резерву країни та

управління ним. Роль центральних банків на ринку золота. Валютний контроль: зміст і задачі. Повноваження НБУ у сфері валютного контролю.

Складання платіжного балансу країни, його зміст та використання в регулятивній діяльності НБУ. Форми побудови та основи аналізу платіжного балансу.

Тема 8. Регулювання банківської діяльності та нагляд

Необхідність і завдання банківського регулювання. Економічна сутність, необхідність і задачі регулювання банківської діяльності. Повноваження банківських органів у цій галузі.

Порядок створення, реєстрації та ліцензування комерційних банків. Особливості створення і реєстрації комерційних банків: необхідність законодавчого регулювання, головні суб'єкти та механізм документообігу на першому етапі регулювання створення нових банків. Вимоги до отримання ліцензій. Перелік операцій комерційних банків, які підлягають ліцензуванню.

Вплив регулятивної функції НБУ на методи управління комерційними банками. Основні напрями регулювання НБУ діяльності комерційних банків. Встановлення НБУ економічних нормативів, що регламентують діяльність комерційних банків. Суть, призначення та порядок розрахунків економічних нормативів. Контроль за дотриманням нормативів. Система створення резервів на покриття банківських ризиків.

Сутність, форми і методи банківського нагляду. Економічна сутність, необхідність і задачі регулювання банківської діяльності та нагляду. Повноваження регулятивно-наглядових банківських органів.

Вступний, попередній і поточний контроль за діяльністю комерційних банків. Нагляд за діяльністю банків: безвиїзний та шляхом виїзного інспектування. Оцінка результатів діяльності банків та визначення їх рейтингу. Заходи впливу на комерційні банки за порушення банківського законодавства: непримусові та примусові.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО МОДУЛЬНОГО ТЕСТУВАННЯ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Виникнення центральних банків, їх задачі та функції

1.1 Виникнення центральних емісійних банків.

1.2 Задачі та функції центрального банку.

1.3 Національний банк України — центральний банк держави.

Література: [2; 13; 15; 22; 23].

Тести для перевірки знань:

Q1 Виникнення емісійних (центральных) банків було обумовлено:

- V1 об'єктивними потребами розвитку промисловості;
- V2 об'єктивним розвитком товарно-грошових відносин;
- V3 нагальними потребами розвитку товарного обміну;
- V4 немає правильної відповіді.

Q2 Уперше у світовій практиці центральні банки було створено:

- V1 у Швейцарії;
- V2 Англії;
- V3 Швеції;
- V4 Росії.

Q3 Центральні банки можуть бути за формою власності:

- V1 змішаними;
- V2 державними;
- V3 приватними;
- V4 усі відповіді правильні.

Q4 Система центрального банку США складається із таких ланок:

- V1 Рада керуючих ФРС;

V2 12 федеральних резервних банків;
V3 Федеральний комітет з операцій на відкритому ринку та Федеральна консультативна рада;
V4 усі відповіді правильні.

Q5 До системи Національного банку входять:
V1 центральний апарат;
V2 Банкотно-монетний двір та фабрика банкотного паперу;
V3 Державна скарбниця України та Центральне сховище;
V4 усі відповіді правильні.

Q6 Перший банк, який виконував функції центрального, в Росії було створено:
V1 1995 року;
V2 1860 року;
V3 1917 року;
V4 1991 року.

Q7 У якій державі існує 100 % державна власність у капіталі центрального банку (дві відповіді правильні)?
V1 США;
V2 Японії;
V3 Німеччині;
V4 Франції.

Q8 Головна функція НБУ:
V1 проведення ГКП;
V2 забезпечення стабільності національної грошової одиниці;
V3 монопольне здійснення емісії національної валюти;
V4 кредитування останньої інстанції для банків.

Q9 За статусом НБУ є:
V1 філією;
V2 комерційним банком;
V3 юридичною особою;
V4 представництвом.

Q10 Органами, які здійснюють керівництво діяльності НБУ, є (вказіть дві правильні відповіді):

- V1 Дирекція;
- V2 Правління;
- V3 Рада;
- V4 немає правильної відповіді.

Q11 Кому підпорядковується НБУ?

- V1 Президенту;
- V2 Верховній Раді;
- V3 Уряду;
- V4 нікому не підпорядковується.

Q12 Право монопольної емісії банкнот належить:

- V1 спеціалізованим банкам;
- V2 комерційним банкам;
- V3 страховим компаніям;
- V4 центральному банку.

Q13 Принцип побудови банківської системи в Україні:

- V1 дворівневий;
- V2 багаторівневий;
- V3 однорівневий;
- V4 трирівневий.

Q14 ЦБ як єдиний емісійний центр характеризується тим, що:

- V1 має монопольне право грошової емісії, зберігає і обраховує національні золотовалютні резерви;
- V2 розробляє дизайн національних банкнот і монет;
- V3 купує іноземну валюту;
- V4 немає правильної відповіді.

Q15 ЦБ як банк уряду характеризується тим, що:

- V1 підтримує державні економічні програми, здійснює кредитування дефіциту держбюджету, розміщує державні ЦП;
- V2 розраховується за боргами держави, які виникають між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;

V3 веде облік зовнішньої і внутрішньої заборгованості держави;

V4 всі відповіді правильні.

Q16 ЦБ як банк банків характеризується тим, що:

V1 всі інші банки підпорядковуються йому;

V2 всі банки і суб'єкти господарювання мають виконувати будь-які його рішення;

V3 виступає кредитором останньої інстанції (якщо у КБ виникає тимчасовий дефіцит ліквідних засобів);

V4 всі відповіді правильні.

Q17 Члени Ради Національного банку України здійснюють свої функції:

V1 як державні службовці НБУ;

V2 як наймані працівники НБУ;

V3 як консультанти НБУ;

V4 на громадських засадах.

Q18 Засідання Ради Національного банку України проводяться не рідше:

V1 одного разу у півріччі;

V2 одного разу на квартал;

V3 двох разів на квартал;

V4 немає правильної відповіді.

Q19 Голова Ради НБУ обирається Радою Національного банку України строком:

V1 на чотири роки;

V2 сім років;

V3 три з половиною роки;

V4 три роки.

Тема 2. Грошово-кредитна політика та інструменти її реалізації

2.1 Суть і цілі грошово-кредитної політики.

2.2 Інструменти реалізації грошово-кредитної політики.

Література: [1; 2; 10; 13; 16; 22].

Тести для перевірки знань:

Q1 Основними економічними засобами і методами грошово-кредитної політики НБУ є регулювання обсягу грошової маси через:

- V1 операції з цінними паперами на відкритому ринку;
- V2 рефінансування комерційних банків;
- V3 управління золотовалютними резервами;
- V4 всі відповіді правильні.

Q2 Безпосередній вплив на пропозицію грошей мають:

- V1 ЦБ;
- V2 банки;
- V3 клієнти банків;
- V4 президент.

Q3 Який зв'язок між рівнем процентної ставки та обсягом маси грошей в обігу?

- V1 прямий;
- V2 обернений;
- V3 зв'язок відсутній;
- V4 всі відповіді правильні.

Q4 Які операції необхідно проводити ЦБ, якщо потрібно збільшити грошову масу в обігу?

- V1 продавати державні цінні папери;
- V2 знизити норму обов'язкових резервів, купувати державні цінні папери та знизити облікову ставку;
- V3 підвищити норму обов'язкових резервів;
- V4 підвищити облікову ставку.

Q5 Грошова база – це:

V1 готівка, яка міститься в сейфах НБУ та комерційних банків;

V2 готівка поза банківською системою, в касах банків та резерви банків на коррахунках у НБУ;

V3 Мз, готівка в касах банків, обов'язкові резерви комерційних банків на рахунках у НБУ;

V4 готівка в обігу та депозити до запитання.

Q6 Якщо центральний банк проводить політику стимулювання виробництва, то він (вказіть дві правильні відповіді):

V1 продає облігації державної позики банкам;

V2 збільшує ліміти кредитування банків;

V3 знижує облікову ставку;

V4 підвищує норму обов'язкового резервування.

Q7 Якщо центральний банк прагне збільшити масу грошей в обігу, то в політиці відкритого ринку він буде (вказіть дві правильні відповіді):

V1 купувати валюту;

V2 продавати валюту;

V3 купувати облігації внутрішньої державної позики;

V4 продавати облігації внутрішньої державної позики.

Q8 До яких наслідків призведе систематична купівля центральним банком державних цінних паперів на первинному ринку? Вкажіть дві правильні відповіді.

V1 до зміцнення державних фінансів;

V2 оздоровлення національних грошей;

V3 послаблення банківської системи і ролі банків у кредитуванні економіки;

V4 посилення інфляції.

Q9 Сукупність економічних заходів у сфері грошового обігу і кредитних відносин, які здійснює держава з метою регулювання економічного зростання, стримування інфляції, забезпечення зайнятості і рівноваги платіжного балансу, – це:

- V1 макроекономічне регулювання економічного комплексу;
- V2 монетарний вплив на економіку;
- V3 грошово-кредитна політика;
- V4 усі відповіді неправильні.

Q10 Грошово-кредитна політика у державі охоплює:

- V1 дії щодо емісії грошей;
- V2 комплексну діяльність банків;
- V3 грошовий ринок і банківську систему;
- V4 усі відповіді неправильні.

Q11 У розробленні грошово-кредитної політики в державі беруть участь:

- V1 тільки Національний банк України;
- V2 Національний банк України (як головний суб'єкт), Верховна Рада України, Президент, Уряд, Мінфін, Мінекономіки України;
- V3 Національний банк України і Мінфін;
- V4 усі відповіді правильні.

Q12 Основні макроекономічні показники, які виступають орієнтирами для формування цілей грошово-кредитної політики:

- V1 обсяг ВВП, розмір бюджетного дефіциту, платіжний і торговельний баланси, рівень зайнятості;
- V2 розмір бюджетного дефіциту, платіжний і торговельний баланси, рівень зайнятості, сальдо експорту та імпорту;
- V3 розмір бюджетного дефіциту, платіжний і торговельний баланси, рівень зайнятості, сальдо експорту та імпорту, борг перед міжнародними фінансовими інституціями;
- V4 немає правильної відповіді.

Q13 В Україні розробляє основні положення грошово-кредитної політики і здійснює контроль за їх втіленням:

- V1 Рада НБУ;
- V2 Рада НБУ разом з правлінням НБУ;
- V3 Рада НБУ разом з Мінфіном України і правлінням НБУ;
- V4 немає правильної відповіді.

Q14 Яка з наведених стратегічних цілей НБУ є найважливішою щодо забезпечення стабільності національної валюти:

- V1 стабільність банківських і процентних ставок;
- V2 стабілізація цін (зниження інфляції);
- V3 стабільність фінансових ринків;
- V4 економічне зростання.

Q15 Зміна ринкової кон'юнктури, маси грошей в обігу, процентної ставки валютного курсу, швидкості обігу грошей, обсягу виробництва, рівня цін є:

- V1 проміжними цілями економічної політики;
- V2 тактичними цілями економічної політики;
- V3 стратегічними цілями економічної політики;
- V4 усі відповіді правильні.

Q16 Політика “дорогих грошей” центрального банку передбачає:

- V1 обмеження пропозиції грошей, обмеження обсягів кредитів;
- V2 зниження ставок резервування і зниження ставки рефінансування;
- V3 підвищення ставок резервування і зниження ставки рефінансування;
- V4 немає правильної відповіді.

Q17 Політика “дешевих грошей” центрального банку передбачає:

- V1 тільки зростання обсягів резервування;
- V2 зростання обсягів кредитування;
- V3 зростання пропозиції грошей;
- V4 немає правильної відповіді.

Q18 Елементами рестрикційної (обмежувальної) політики НБУ є:

- V1 обмеження обсягу кредитних операцій КБ;
- V2 підвищення рівня процентних ставок;
- V3 підвищення податків;

V4 усі відповіді правильні.

Q19 Елементами експансіоністської політики НБУ є:

V1 зменшення рівня процентних ставок;

V2 розширення масштабів кредитування;

V3 послаблення контролю за збільшенням грошей в обігу;

V4 усі відповіді правильні.

Q20 Політика відкритого ринку полягає:

V1 у підвищенні рівня процентних ставок;

V2 встановленні лімітів облікових та переоблікових операцій (за галузями, регіонами);

V3 послабленні контролю за збільшенням грошей в обігу;

V4 змінах обсягів купівлі та продажу цінних паперів центральним банком.

Тема 3. Емісія готівки та організація готівкового грошового обігу

3.1 Центральний банк — емісійний банк країни.

3.2 Організація процесу виробництва банкнот і монет у системі НБУ.

3.3 Організація емісійно-касової роботи в установах Національного банку України.

3.4 Прогнозування грошової емісії та потреби в готівці.

Література: [1; 2; 6; 7; 20; 21].

Тести для перевірки знань:

Q1 Випуск готівки з боку НБУ передбачає:

V1 друкування паперових грошей;

V2 випуск грошей в обіг в усіх формах;

V3 карбування монет за встановленим номіналом;

V4 зміну номіналу грошей усіх форм у за потреби.

Q2 Випуск готівки приводить:

V1 до інфляційних процесів в економіці;
V2 підвищення платоспроможного попиту;
V3 зниження цін на предмети масового споживання;
V4 немає правильної відповіді.

Q3 Технічний аспект емісії готівки характеризується:
V1 розробленням дизайну банкнот;
V2 інкасацією і зберіганням;
V3 упакуванням грошей;
V4 всі відповіді правильні.

Q4 Економічний аспект емісії готівки характеризується:
V1 визначенням порядку підкріплення регіонів готівкою;
V2 визначенням потреб у випуску грошей в обіг;
V3 задоволенням потреб у готівці всіх суб'єктів господарювання;
V4 всі відповіді правильні.

Q5 Загальну суму коштів на коррахунках банків, а також готівкових коштів, які перебувають в обігу, називають:
V1 монетарною базою;
V2 агрегатом M_0 ;
V3 грошовою масою;
V4 немає правильної відповіді.

Q6 Через який канал гроші випускаються/вилучаються з обігу шляхом здійснення Національним банком України операцій з купівлі/продажу іноземної валюти на міжбанківському ринку:
V1 валютний канал;
V2 фондовий канал;
V3 кредитний канал;
V4 немає правильної відповіді.

Q7 Через який канал гроші випускаються/вилучаються шляхом здійснення Національним банком України операцій з купівлі/продажу на відкритому ринку державних цінних паперів:
V1 валютний канал;
V2 фондовий канал;

V3 кредитний канал;
V4 немає правильної відповіді.

Q8 Через який канал гроші випускаються шляхом здійснення Національним банком підтримки ліквідності банків через механізми рефінансування:

V1 валютний канал;
V2 фондовий канал;
V3 кредитний канал;
V4 немає правильної відповіді.

Q9 Платіжні грошові знаки поділяються таким чином:

V1 придатні до обігу банкноти і монети та малопродатні до обігу банкноти і монети;

V2 придатні до обігу банкноти і монети і часом не придатні до обігу банкноти і монети;

V3 придатні до обігу банкноти і монети та не придатні до обігу банкноти і монети;

V4 немає правильної відповіді.

Q10 Головна мета прогнозування готівкової маси:

V1 визначення обсягу готівки, необхідного для погашення державного боргу;

V2 визначення обсягу готівки, необхідного для покриття дефіциту державного бюджету;

V3 визначення обсягу готівки, необхідного для нормального та безперебійного функціонування економіки;

V4 немає правильної відповіді.

Тема 4. Рефінансування комерційних банків

4.1 Загальні умови проведення операцій з рефінансування банків.

4.2 Порядок надання кредитів овернайт.

4.3 Порядок надання кредитів рефінансування.

Література: [1; 2; 12; 13; 14; 23].

Тести для перевірки знань:

Q1 Як називаються операції з надання банкам кредитів у встановленому Національним банком порядку:

- V1 рефінансування банків;
- V2 депонування банків;
- V3 ліцензування банків;
- V4 немає правильної відповіді.

Q2 Виберіть правильне твердження:

V1 Строк погашення державних облігацій України, що приймаються в заставу за кредитом овернайт, має наставати не раніше ніж через два робочих дні після строку повернення кредиту овернайт;

V2 Строк погашення депозитних сертифікатів, що приймаються в заставу за кредитом овернайт, має наставати не раніше наступного робочого дня після дати погашення кредиту;

V3 Кредит овернайт надається за умови блокування державних облігацій України на рахунках у депозитарії Національного банку або депозитних сертифікатів у системі кількісного обліку СЕРТИФ у встановленому порядку

V4 всі відповіді правильні.

Q3 Національний банк надає банкам кредити рефінансування шляхом проведення:

- V1 кількісного тендера;
- V2 процентного тендера;
- V3 закритого тендера;
- V4 немає правильної відповіді.

Q4 Як розміщується повідомлення про проведення кількісного або процентного тендера з підтримання ліквідності банків:

V1 надсилається щотижня засобами системи електронної пошти;

V2 розміщується на сторінці Офіційного інтернет-представництва;

V3 надсилається щодня засобами системи електронної пошти;

V4 немає правильної відповіді.

Q5 Предметом застави за кредитами рефінансування можуть бути такі види активів (майна):

V1 державні облігації України (облігації внутрішньої державної позики України, облігації зовнішньої державної позики України, цільові облігації внутрішньої державної позики України);

V2 депозитні сертифікати;

V3 іноземна валюта (долари США, євро, англійські фунти стерлінгів, швейцарські франки, японські єни);

V4 всі відповіді правильні.

Q6 Заявки на участь у процентному тендері з підтримання ліквідності банків задовольняються відповідно до:

V1 зниження запропонованої в них процентної ставки, починаючи з найвищої, і надалі поступово до закінчення запропонованого обсягу коштів, які пропонуються для проведення процентного тендера або досягнення граничної процентної ставки, або задоволення всіх заявок банків;

V2 зростання запропонованої в них процентної ставки, починаючи з найнижчої, і надалі поступово до закінчення запропонованого обсягу коштів, які пропонуються для проведення процентного тендера або досягнення граничної процентної ставки, або задоволення всіх заявок банків;

V3 розміру статутного капіталу банку та рівня відсоткових ставок за депозитами банку;

V4 немає правильної відповіді.

Q7 Якщо два або кілька учасників процентного тендера з підтримання ліквідності банків пропонують однакову процентну ставку (у тому числі і ту, що збігається з граничною процентною ставкою), а обсяг запропонованих коштів, що залишився, недостатній для задоволення всіх заявок банків з однаковою процентною ставкою, то:

V1 кошти розподіляються між цими банками пропорційно розміру статутних капіталів банків;

V2 кошти пропорційно розподіляються між цими банками;

V3 кошти розподіляються між цими банками пропорційно розміру регулятивних капіталів банків;

V4 немає правильної відповіді.

Q8 Виберіть правильне твердження:

V1 Перерахування коштів банкам, що надали в заставу за кредитом рефінансування державні облігації України, забезпечується Національним банком з одночасним блокуванням цих цінних паперів у порядку, установленому законодавством;

V2 Перерахування коштів банкам, що надали в заставу за кредитом рефінансування депозитні сертифікати, здійснюється Національним банком за умови блокування депозитних сертифікатів у системі кількісного обліку СЕРТИФ у встановленому порядку;

V3 Перерахування коштів банкам, що надали в заставу за кредитом рефінансування облігації міжнародних фінансових установ, які відповідно до законодавства обслуговуються Центральним депозитарієм цінних паперів, забезпечується після отримання Національним банком інформації про блокування цих цінних паперів на користь Національного банку у визначеній кількості;

V4 всі відповіді правильні.

Q9 Виберіть правильне твердження:

V1 Ставка рефінансування не нижча за облікову ставку НБУ;

V2 Ставка рефінансування нижча за облікову ставку НБУ;

V3 Ставка рефінансування завжди дорівнює обліковій ставці НБУ;

V4 немає правильної відповіді.

Q10 Чим рефінансування відрізняється від стабілізаційного кредиту?

V1 стабілізаційний кредит видається на строк до двох років з можливим подовженням максимум до п'яти років;

V2 для рефінансування ставка незмінна, для стабкредиту вона може переглядатися, як і інші умови договору;

V3 нічим не відрізняється;

V4 немає правильної відповіді.

Тема 5. Організація міжбанківських розрахунків

5.1 Суть та роль міжбанківських розрахунків.

5.2 Основні характеристики міжбанківських розрахунків на основі СЕП.

Література: [1; 2; 5; 12; 14; 17, 23].

Тести для перевірки знань:

Q1 За економічною сутністю міжбанківські розрахунки – це:
V1 система взаємовідносин між двома банками із зарахування, перерахування або списання грошових коштів відповідно до вимог суб'єктів господарювання;

V2 система здійснення клірингових розрахунків між певними банками з використанням кореспондентських рахунків;

V3 система організації і здійснення платежів за грошовими вимогами і зобов'язаннями, що виникають між банківськими установами;

V4 немає правильної відповіді.

Q2 До міжбанківських розрахунків за способом їх здійснення належать:

V1 встановлення прямих кореспондентських відносин між банками;

V2 розрахунки за системою “клієнт-банк”;

V3 розрахунки за допомогою системи електронних платежів (СЕП);

V4 всі відповіді правильні.

Q3 Принцип організації функціонування СЕП – забезпечення розрахунків між банківськими установами в національній валюті України і найбільш поширених валютах означає:

V1 розрахунки проводяться у гривні і конвертованих валютах;

V2 розрахунки проводяться у гривні, доларах США і євро;

V3 розрахунки проводяться у гривні і найбільш поширених валютах;

V4 немає правильної відповіді.

Q4 Принцип організації функціонування СЕП – СЕП є системою типу “брутто” – означає:

V1 кожен платіжний документ безпосередньо не впливає на коррахунки учасника СЕП;

V2 кожен платіжний документ безпосередньо не пов'язаний з коррахунками учасника СЕП;

V3 кожен платіжний документ безпосередньо впливає на коррахунки учасника СЕП;

V4 немає правильної відповіді.

Q5 Принцип організації функціонування СЕП – СЕП базується на цілком безпаперовій технології – означає:

V1 здійснюються електронні платежі, але готівка видається тільки на зарплату;

V2 основним режимом роботи є обмін електронними платіжними документами і службовими повідомленнями;

V3 основним режимом роботи є обмін електронними платіжними документами без обміну службовими повідомленнями;

V4 немає правильної відповіді.

Q6 Принцип організації функціонування СЕП – платіжні трансакції у СЕП є безвідкличними – означає:

V1 трансакцію, ініційовану відправником платіжного документа, прийняту і виконану в системі, не може скасувати ніхто;

V2 трансакцію, ініційовану відправником платіжного документа, прийняту і виконану в системі, може скасувати тільки податкова адміністрація;

V3 трансакцію, ініційовану відправником платіжного документа, прийняту і виконану в системі, не може скасувати ніхто, крім спеціального управління НБУ;

V4 немає правильної відповіді.

Q7 Принцип організації функціонування СЕП – ініціатива проведення трансакцій належить банкові, що дебетує власний рахунок (зменшує заборгованість з боку клієнтів) – означає:

V1 можливість дебетувати рахунок іншого учасника СЕП належить тільки підрозділові НБУ і КБ;

V2 можливість дебетувати рахунок іншого учасника СЕП не належить навіть НБУ для всіх типів трансакцій;

V3 можливість дебетувати рахунок іншого учасника СЕП належить тільки підрозділові НБУ (для обмеженого кола типів трансакцій);

V4 немає правильної відповіді.

Q8 Принцип організації функціонування СЕП – обмеження на суми трансакцій не обґрунтовані – означає:

V1 сума кредитової трансакції обмежена поточним значенням залишку рахунка банку-ініціатора трансакції;

V2 сума кредитової трансакції не обмежена поточним значенням залишку рахунка банку-ініціатора трансакції;

V3 сума кредитової трансакції обмежена поточним значенням залишку рахунка банку-ініціатора і договором за овердрафтом;

V4 немає правильної відповіді.

Q9 Принцип організації функціонування СЕП – трансакції відображаються в режимі реального часу на технічних рахунках банківських установ – означає:

V1 учасники розрахунків не мають необхідної інформації для прогнозування ліквідності, платіжні трансакції не приймаються в систему за умови відсутності овердрафту коррахунка платника;

V2 учасники розрахунків мають необхідну інформацію для прогнозування ліквідності, платіжні трансакції приймаються в систему за умови відсутності овердрафту (платіж, що перевищує залишок на рахунку) коррахунка платника;

V3 немає правильної відповіді.

Q10 Хто виступає власником системи електронних платежів (СЕП)?

- V1 НБУ;
- V2 НБУ разом із комерційними банками;
- V3 держава;
- V4 немає правильної відповіді.

Тема 6. Національний банк України – фінансовий агент уряду

6.1 Нормативно-правове регулювання функцій і повноважень НБУ як фінансового агента уряду.

6.2 Обслуговування державного боргу.

Література: [1; 10; 13; 15; 20; 21].

Тести для перевірки знань:

Q1 Виберіть правильне твердження:

V1 Національний банк завжди відповідає за зобов'язаннями органів державної влади;

V2 Національний банк відповідає за зобов'язаннями органів державної влади, а органи державної влади відповідають за зобов'язаннями Національного банку;

V3 Національний банк не відповідає за зобов'язаннями органів державної влади, а органи державної влади не відповідають за зобов'язаннями Національного банку, крім випадків, коли вони добровільно беруть на себе такі зобов'язання;

V4 немає правильної відповіді.

Q2 Виберіть правильне твердження:

V1 Національний банк не має права надавати кредити в національній та іноземній валюті як прямо, так і опосередковано через державну установу, іншу юридичну особу, майно якої перебуває у державній власності, на фінансування витрат Державного бюджету України;

V2 Національний банк не має права купувати на первинному ринку цінні папери, емітовані Кабінетом Міністрів

України, державною установою, іншою юридичною особою, майно якої перебуває у державній власності;

V3 НБУ не виступає безпосереднім кредитором Уряду України, але має повноваження і виконує операції у сфері обслуговування державного боргу, пов'язані з розміщенням державних цінних паперів, їх погашенням і виплатою доходу за ними;

V4 всі відповіді правильні.

Q3 Сукупність усіх отриманих і невиконаних зобов'язань країни на користь резидентів щодо сплати основної суми боргу та процентів за ним – це:

V1 Державний борг;

V2 Зовнішній державний борг;

V3 Внутрішній державний борг;

V4 немає правильної відповіді.

Q4 Сукупність усіх отриманих і невиконаних зобов'язань на користь нерезидентів щодо сплати основної суми боргу та процентів за ним – це:

V1 Державний борг;

V2 Зовнішній державний борг;

V3 Внутрішній державний борг;

V4 немає правильної відповіді.

Q5 Згідно з Бюджетним кодексом України, обслуговування державного боргу – це:

V1 погашення державного боргу;

V2 операції щодо здійснення плати за користування кредитом (позикою), сплати комісій, штрафів та інших платежів, пов'язаних з управлінням державним боргом;

V3 реструктуризація державного боргу;;

V4 немає правильної відповіді.

Q6 Основними методами фінансування внутрішнього державного боргу за участю центрального банку, які можуть використовуватися в різних країнах, є:

V1 здійснення емісії грошей;

- V2 надання прямих кредитів центрального банку уряду;
- V3 залучення внутрішніх позик;
- V4 всі відповіді правильні.

Q7 Внутрішній державний борг України складається:

- V1 з емітованих державою цінних паперів у вигляді облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП);
- V2 запозичень (кредитів), здійснених Урядом України у резидентів України;
- V3 інших зобов'язань у грошовій формі, гарантованих Урядом України;
- V4 всі відповіді правильні.

Q8 Державні облігації України можуть бути:

- V1 довгострокові – понад п'ять років;
- V2 середньострокові – від одного до п'яти років;
- V3 короткострокові – до одного року.
- V4 всі відповіді правильні.

Q9 До державних (боргових) цінних паперів належать:

- V1 облігації внутрішньої державної позики (ОВДП);
- V2 облігації зовнішньої державної позики (ОЗДП);
- V3 облігації внутрішньої місцевої позики (ОВМП);
- V4 всі відповіді правильні.

Q10 Державний цінний папір, що розміщується виключно на добровільних засадах серед фізичних осіб, посвідчує факт заборгованості Державного бюджету України перед власником даного зобов'язання України, дає власнику право на отримання грошового доходу та погашається відповідно до умов розміщення казначейських зобов'язань України, – це:

- V1 облігація внутрішньої державної позики (ОВДП);
- V2 облігація зовнішньої державної позики (ОЗДП);
- V3 облігація внутрішньої місцевої позики (ОВМП);
- V4 немає правильної відповіді.

Тема 7. Валютна політика, валютне регулювання і контроль

7.1 Суть і значення валютної політики.

7.2 Завдання та повноваження центрального банку у сфері валютного регулювання та валютного контролю.

7.3 Валютне курсоутворення.

7.4 Діяльність центрального банку з управління золотовалютними резервами.

7.5 Економічний зміст і значення платіжного балансу в механізмі валютного регулювання.

Література: [1; 2; 8; 13; 22; 23].

Тести для перевірки знань:

Q1 Валютна політика країни – це:

V1 сукупність заходів, які здійснюються державою у сфері міжнародних валютних відносин;

V2 комплекс заходів щодо проведення курсової політики в країні;

V3 вплив фінансових інституцій держави на платіжний баланс;

V4 немає правильної відповіді.

Q2 Зміст довгострокової валютної політики складається:

V1 із здійснення довгострокових структурних змін у валютному механізмі;

V2 здійснення поточних структурних змін у валютному механізмі;

V3 здійснення довгострокових і оперативних змін у валютному механізмі;

V4 немає правильної відповіді.

Q3 Валютний контроль як складова валютної політики – це:

V1 забезпечення дотримання резидентами та нерезидентами валютного законодавства;

V2 введення певних обмежень для КБ у сфері зовнішньоекономічних відносин;

V3 здійснення постійного моніторингу за діяльністю КБ у сфері зовнішньоекономічних відносин;

V4 немає правильної відповіді.

Q4 Валютне регулювання – це:

V1 організація процесу обміну конвертованих валют на національну і встановлення курсу національної валюти;

V2 регламентація здійснення клірингових розрахунків між державами;

V3 регламентація державою міжнародних розрахунків і порядку проведення валютних операцій;

V4 немає правильної відповіді.

Q5 Види валютної політики в державі:

V1 оперативна, тактична, стратегічна;

V2 короткострокова, довгострокова;

V3 тактична, стратегічна, поточна, довгострокова;

V4 немає правильної відповіді.

Q6 Зміст короткострокової валютної політики складається:

V1 із стратегічних заходів з регулювання ринку золота, валют, поточної валютної кон'юнктури;

V2 оперативного регулювання ринку золота та дорогоцінного каміння, поточної валютної кон'юнктури;

V3 оперативного регулювання ринку золота, валют, поточної валютної кон'юнктури;

V4 немає правильної відповіді.

Q7 Дисконтна політика, як елемент валютного регулювання, передбачає:

V1 маневрування обліковою ставкою НБУ, яке регулює приплив та відтік короткострокового капіталу в Україну;

V2 встановлення облікової ставки НБУ, яке регулює приплив та відтік короткострокового капіталу в Україну та з України;

V3 маневрування обліковою ставкою НБУ, яке регулює приплив та відтік короткострокового капіталу в Україну та з України;

V4 немає правильної відповіді.

Q8 Дивізійна політика, як елемент валютного регулювання, передбачає:

V1 періодичне проведення валютних інтервенцій;

V2 надання преференцій експортерам;

V3 періодичне проведення продажу конвертованої валюти на біржі;

V4 немає правильної відповіді.

Q9 Валютна інтервенція як метод валютного регулювання, яким користуються центральні банки, – це:

V1 непряме втручання ЦБ країни у функціонування валютного ринку через купівлю-продаж іноземної валюти з метою впливу на курс національної грошової одиниці;

V2 пряме втручання ЦБ країни у функціонування валютного ринку через купівлю-продаж конвертованої валюти з метою впливу на курс національної грошової одиниці;

V3 пряме втручання ЦБ країни у функціонування валютного ринку через купівлю-продаж іноземної валюти з метою впливу на курс національної грошової одиниці;

V4 немає правильної відповіді.

Q10 Девальвація та ревальвація валют як метод валютного регулювання, яким користуються центральні банки, – це:

V1 офіційне зниження (або підвищення) курсу національної грошової одиниці відносно іноземних валют або міжнародних розрахункових одиниць;

V2 зменшення (або збільшення) золотого вмісту національної грошової одиниці у сучасних умовах;

V3 зменшення (або збільшення) золотого вмісту національної грошової одиниці у сучасних умовах), що приводить до зростання (зменшення) ціни на золото;

V4 немає правильної відповіді.

Тема 8. Регулювання банківської діяльності та нагляд

8.1 Необхідність і задачі банківського регулювання та нагляду.

8.2 Створення і державна реєстрація банків.

8.3 Порядок надання ліцензій на здійснення банківських операцій.

8.4 Економічні нормативи регулювання діяльності комерційних банків.

8.5 Система гарантування вкладів фізичних осіб в Україні.

Література: [1; 2; 9; 11; 12; 14, 22].

Тести для перевірки знань:

Q1 Цілями банківського нагляду є забезпечення:

V1 економічної безпеки банківської діяльності;

V2 фінансової стабільності банківської системи;

V3 захисту інтересів вкладників і кредиторів;

V4 всі відповіді правильні.

Q2 НБУ здійснює функцію банківського регулювання та нагляду:

V1 згідно із Законом України „Про банки і банківську діяльність”;

V2 Законом України „Про Національний банк України”;

V3 Законом України „Про Національний банк України” і Законом України „Про банки і банківську діяльність”;

V4 Бюджетним Кодексом і Законом України „Про Національний банк України”.

Q3 Основні завдання банківського нагляду в Україні:

V1 сприяння зростанню ефективності роботи банківського сектора;

V2 сприяння розвитку конкуренції у банківському секторі та захист інтересів вкладників і кредиторів;

V3 забезпечення довіри до банківського сектора з боку громадськості;

V4 всі відповіді правильні.

Q4 Принцип банківського нагляду – універсальність і обов'язковість – означає:

V1 нагляду підлягають банки незалежно від форм власності;

V2 нагляду підлягають банки незалежно від форм власності, а також НБУ;

V3 нагляду підлягають банки незалежно від форм власності, за винятком державної форми власності;

V4 немає правильної відповіді.

Q5 Принцип банківського нагляду – єдність вимог – означає:

V1 однакові вимоги у вигляді єдиних економічних нормативів використовуються з урахуванням масштабу банку;

V2 до всіх банків ставляться однакові вимоги у вигляді єдиних економічних нормативів;

V3 до всіх банків ставляться однакові вимоги у вигляді єдиних економічних нормативів, у тому числі і до НБУ;

V4 немає правильної відповіді.

Q6 Документ, який видається Національним банком України, на підставі якого банки та філії іноземних банків мають право здійснювати банківську діяльність, – це::

V1 банківська ліцензія;

V2 банківський дозвіл;

V3 банківський мандат;

V4 немає правильної відповіді.

Q7 Специфічна функція банківського нагляду – аналітична – означає:

V1 проведення оцінки основних сторін діяльності банків і тенденцій їх розвитку;

V2 проведення аналізу основних сторін діяльності банків і тенденцій їх розвитку;

V3 проведення оцінки основних сторін діяльності банків і прогнозних тенденцій їх розвитку;

V4 немає правильної відповіді.

Q8 Специфічна функція банківського нагляду – консультативно-керуюча – означає:

V1 розроблення вказівок або коригування діяльності банків щодо усунення виявлених недоліків;

V2 рекомендації або коригування діяльності банків щодо усунення виявлених недоліків;

V3 настанови і внесення обов'язкових змін у діяльності банків щодо усунення виявлених недоліків;

V4 немає правильної відповіді.

Q9 Специфічна функція банківського нагляду – превентивна – означає:

V1 прогнозування і запобігання щодо несприятливих подій у діяльності банків;

V2 передбачення і попередження щодо несприятливих подій у діяльності банків;

V3 прогнозування і планування несприятливих подій у діяльності банків;

V4 немає правильної відповіді.

Q10 Специфічна функція банківського нагляду – обмежувально-обтяжувальна – означає:

V1 встановлення штрафів комерційним банкам за порушення чинного законодавства при виявлених порушеннях;

V2 контроль за порушеннями чинного законодавства і виявлених порушень;

V3 встановлення заходів впливу на комерційні банки за порушення чинного законодавства при виявлених порушеннях;

V4 немає правильної відповіді.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТЕОРЕТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ СТУДЕНТАМИ

- 1 Економічна самостійність Національного банку України.
- 2 Взаємовідносини НБУ з органами державної влади.
- 3 Органи управління і структура НБУ (функціональна і регіональна).
- 4 Склад центрального апарату НБУ.
- 5 Прогнозування грошової емісії та потреби в готівці. Підкріплення обігових кас регіонів.

- 6 Основні напрямки розвитку системи СЕП та її переваги в сучасній практиці банківського обслуговування.
- 7 Система створення резервів на покриття банківських ризиків.
- 8 Реорганізація та ліквідація банку.
- 9 Роль НБУ у здійсненні касового виконання Державного бюджету.
- 10 Форми побудови та основи аналізу платіжного балансу.
- 11 Цілі грошово-кредитної політики центральних банків провідних країн світу.
- 12 Класифікація операцій із цінними паперами центрального банку за різними ознаками.
- 13 Організація роботи НБУ з проблемними банками.
- 14 Режим фінансового оздоровлення банків.
- 15 Реорганізація та ліквідація банку.
- 16 Здійснення дебетових платежів між регіональними управліннями Національного банку.
- 17 Нормативно-правова основа міжбанківських розрахунків.
- 18 Роль центральних і територіальних розрахункових палат НБУ в організації розрахунків між банками.
- 19 Головні суб'єкти, які виконують роботу в системі електронних платежів (СЕП).
- 20 Основні напрямки розвитку даної системи та переваги в сучасній практиці банківського обслуговування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Про банки та банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 07.12.2000 р. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
- 2 Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20.05.1999 р.. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
- 3 Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс]: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

4 Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів України [Електронний ресурс]: [постанова Правління Національного банку України від 08.09.2011 р. - № 306]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1203-11#n20>

5 Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи [Електронний ресурс]: [постанова Правління Національного банку України від 17.09.2015 № 615]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>

6 Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України [Електронний ресурс]: [постанова Правління Національного банку України від 23.10.2013 № 422]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1942-13>

7 Про платіжні системи та переказ коштів в Україні [Електронний ресурс]: [закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>

8 Про систему валютного регулювання і валютного контролю [Електронний ресурс]: [декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. № 15-93]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/15-93>

9 Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]: [закон України від 23.02.2012 р. – № 4452-VI]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>

10 Адамик, Б. П. Національний банк і грошово-кредитна політика [Текст] / Б. П. Адамик. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 278 с.

11 Банківська енциклопедія [Текст] / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко та ін. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. – 504 с.

12 Забезпечення умов стабільного функціонування банківського сектору України [Текст]: монографія / О. М. Колодізев, О. В. Бойко, І. О. Губарева та ін. ; за заг. ред. О. М. Колодізева. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 312 с.

13 Коваленко, В. В. Центральний банк і грошово-кредитна політика / В. В. Коваленко, К. Ф. Черкашина [Текст]: навч. метод.

посібник / Українська академія банківської справи Національного банку України. — Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. — 138 с.

14 Кузнецова, С. А. Банківська система: у схемах і таблицях [Текст]: навч. посібник / С. А. Кузнецова, Т. М. Болгар, З. С. Пестовська. — Дніпропетровськ: Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2012. — 319 с.

15 Любунь, О. С. Національний банк України: основні функції, грошово-кредитна політика, регулювання банківської діяльності [Текст]: навч. посібник / О. С. Любунь, В. С. Любунь. — К. : Центр навчальної літератури, 2004. — 351 с.

16 Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін : монографія / за заг. ред. В. С. Стельмаха. — К.: Центр наукових досліджень НБУ, УБС НБУ, 2009. — 404 с.

17 Орлюк, О. П. Банківська система України правові засади організації [Текст] / О. П. Орлюк. — К. : Юрінком Інтер, 2009. — 239 с.

18 Пуховкіна, М. Ф. Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст] / М. Ф. Пуховкіна, Т. П. Остапішин, В. С. Білошапка. — К.: КНЕУ, 2006. — 180 с.

19 Розвиток банківської системи України [Текст]: монографія / У. Я. Грудзевич, Я. В. Грудзевич, О. Б. Денис та ін.; за заг. ред. Т. С. Смовженко, Р. А. Слав'юк. — К.: УБС НБУ, 2010. — 462 с.

20 Романишин, В. О. Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст]: навч. посібник / В. О. Романишин, Ю. М. Уманців. — К.: Атіка, 2005. — 480 с.

21 Холодна, Ю. Є. Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст]: конспект лекцій / Ю. Є. Холодна, О. М. Рац. — Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. — 130 с.

22 Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст]: навч. посібник за ред. Т. Д. Косової, О. О. Папаїки. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 328 с.

23 Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст]: підручник / А. В. Сілакова, Г. І. Лановська, Н. І. Климаш [та ін.]; за заг. ред. Т. А. Говорушко. — Львів: «Магнолія 2006», 2015. — 224 с.